

15/2014. NVB iránymutatás

az eltérő településen, fővárosi kerületben vagy megyében történő jelölés, illetve az ugyanazon jelölési fajtán belül többes jelölés elfogadása esetén követendő eljárásrendről

A Nemzeti Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 51. § (1) bekezdésében írt hatáskörében eljárva – a Nemzeti Választási Iroda elnökének kezdeményezésére – az alábbi

iránymutatást

adja ki:

1. Amennyiben a jelöltként indulni szándékozó választópolgár által a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán elfogadott jelölések nem ugyanazon településen, fővárosi kerületben vagy megyében vannak, vagy ugyanabban a jelölési fajtában több jelölést is elfogadott, a választási iroda az ajánlóív iránti igény rögzítése során a Nemzeti Választási Rendszer (NVR) által adott jelzés alapján tájékoztatja a választópolgárt, hogy az ajánlóív kiadása törvényi tilalomba ütközik és ezért az ajánlóíveket nem adja ki.
2. Az 1. pontban foglaltak fennállása esetén a választási iroda a tájékoztatást haladéktalanul elvégzi. A tájékoztatás arra terjed ki, hogy a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozat az NVR-ben rögzített adatok szerint az Övjt. 8. §-ában foglalt rendelkezésekbe ütközik, valamint tartalmazza a tájékoztatást megalapozó konkrét adatokat.
3. A választási iroda 1. pontban foglalt tevékenységével kapcsolatban a Ve. 210. §-a alapján kifogással lehet élni azon választási bizottság felé, mely mellett a választási iroda működik.

Az iránymutatás a Ve. alábbi rendelkezéseinek értelmezésére irányul:

„120. § (1) Jelöltet ajánlani ajánlóíven lehet.

(2) Az ajánlóívet a független jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve a jelölő szervezet a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási irodától igényelheti a választás kitűzését követően.

(3) Az ajánlóív iránti igénynek tartalmaznia kell a jelöltként indulni szándékozó választópolgár nevét, személyi azonosítóját, ennek hiányában magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát, lakcímét, valamint nyilatkozatát arról, hogy

a) a jelölést elfogadja,”

„121. § (2) A választási iroda az igénylését követően haladéktalanul, de legkorábban a szavazást megelőző negyvennyolcadik napon átadja az igénylő részére az általa igényelt mennyiségű ajánlóívet. A választási iroda valamennyi ajánlóívet sorszámmal, valamint hitelesítő bélyegzőlenyomattal lát el.”

Az iránymutatás kiadása során a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról szóló 2010. évi L. törvény (a továbbiakban: Övjt.) figyelembe vett rendelkezései:

- „8. § (1) A választópolgár jelölési fajtánként több jelöltet vagy listát is ajánlhat, de csak egy településen, fővárosi kerületben, megyében fogadhat el jelölést.
- (2) Az egyéni listás választási rendszerben a választópolgár egyidejűleg legfeljebb egy polgármesteri, egy egyéni listás és egy megyei listás jelöltséget fogadhat el.
- (3) A vegyes választási rendszerben a választópolgár egyidejűleg:
- a) a fővároson kívül legfeljebb egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs és egy megyei listás jelöltséget,
 - b) a fővárosban egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs listás és egy fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el,
 - c) ha Budapesten a jelölt fővárosi kerületi kompenzációs listáról és fővárosi kompenzációs listáról egyaránt mandátumot szerez, a szavazást követő 3 napon belül nyilatkoznia kell, hogy melyiket fogadja el. Amelyik listáról nem fogadta el a mandátumot, arról a listáról a jelöltet törölni kell.
- (4) A vegyes választási rendszerben a polgármesterjelölt egyidejűleg:
- a) a fővároson kívül egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs és egy megyei listás jelöltséget,
 - b) a fővárosban egy egyéni választókerületi, egy kompenzációs listás és egy fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el.
- (5) A főpolgármester jelölt csak fővárosi kompenzációs listás jelöltséget fogadhat el.
- (6) A választópolgár a fővárosi kompenzációs listán és megyei listán egyidejűleg nem lehet jelölt. A választópolgár megyei listán és megyei jogú városban egyidejűleg nem lehet jelölt. A választópolgár egyidejűleg nem lehet megyei listán jelölt és megyei jogú városban polgármesterjelölt.”

Az iránymutatás kiadása során a Ve. figyelembe vett rendelkezései:

- „210. § (1) A választási iroda tevékenységével kapcsolatos kifogás elbírálása annak a választási bizottságnak a hatáskörébe tartozik, amely mellett a választási iroda működik.
- (2) Ha a választáson az (1) bekezdés szerinti választási bizottság nem működik, a kifogást az a választási bizottság bírálja el, amely mellett a választási iroda felettes választási irodája működik.”

Indokolás

A helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásának anyagi jogi szabályait rögzítő Övjt. 8. §-ának rendelkezése értelmében a polgármester választáson, az egyéni listás és a vegyes választási rendszerben, a fővárosi

közgyűlés tagjainak választásán, valamint a megyei közgyűlés tagjainak választásán az alábbi jelölési fajták különböztethetők meg:

- polgármesterjelölt, főpolgármester-jelölt;
- egyéni listás képviselőjelölt;
- egyéni választókerületi képviselőjelölt;
- kompenzációs listás jelölt;
- fővárosi kompenzációs listás jelölt;
- megyei listás jelölt.

A Ve. 120. § (3) bekezdésének b) pontja szerint a jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak az ajánlóív iránti igény benyújtásakor nyilatkoznia kell a jelölés elfogadásáról. E nyilatkozat megtétele során a választópolgárnak azonban figyelemmel kell lennie az Övjt. 8. §-ában foglalt azon rendelkezésekre, melyek szerint jelölést csak egy településen, fővárosi kerületben, megyében fogadhat el, valamint, hogy egy jelölési fajtán belül csak egy jelölést fogadhat el. Az Övjt. 8. § (1) bekezdésének és a (2)-(6) bekezdések rendelkezéseinek egymáshoz való viszonyából is következik, hogy amennyiben a jelöltként indulni szándékozó választópolgár akár az egyéni listás választási rendszerben, akár a vegyes választási rendszerben – a törvény szabályaival összhangban – több különböző jelölést is elfogad, úgy azt csak ugyanazon településen, fővárosi kerületben teheti meg. Mindezen túl megyei listás és polgármester- illetve egyéni listás vagy a vegyes választási rendszer szerinti jelölés egyidejű elfogadása csak oly módon történhet, hogy a választópolgár azon településen fogad el jelölést, amely a megyei listás jelölése szerinti megyébe tartozik és fordítva, megyei listás jelölést olyan megyében fogad el, amely magában foglalja azt a települést, ahol egyéni-, kompenzációs listás vagy polgármester jelölést elfogad. Az Övjt. 8. § (2)-(6) bekezdései pedig egyértelműen rögzítik, hogy a választópolgár egyidejűleg jelölési fajtánként csak egy jelölést fogadhat el.

Azt, hogy a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozat az Övjt. hivatkozott rendelkezéseinek megfelel, a Ve. 120. § (3) bekezdésének nyelvtani értelmezése szerint is az ajánlóív iránti igény benyújtásakor kell vizsgálni. Az ajánlóív iránti igény befogadása, az igény jogszabályi feltételeknek való megfelelésének vizsgálata és az ajánlóív kiadása a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottság mellett működő választási iroda feladata.

A választási irodák az ajánlóív iránti igényeket minden esetben rögzítik a Nemzeti Választási Rendszerben (NVR), és amennyiben az megfelel a jogszabályi követelményeknek, úgy az iroda leghamarabb a választást megelőző negyvennyolcadik napon az NVR-ből kinyomtatott íveket átadja az igénylőnek.

A Ve. azonban nem tartalmaz rendelkezést arra vonatkozóan, hogy mi a követendő eljárásrend abban az esetben, ha az ajánlóív iránti igény nem felel meg a jogszabályi követelményeknek. Sem a választási irodák, sem a választási bizottságok tekintetében nem nevesít olyan konkrét, határozathozatalt megalapozó

hatáskört, amely alapján azok formalizált döntéssel visszautasíthatják vagy megtagadhatják az ajánlóív kiadása iránti igényt.

Tekintettel azonban arra, hogy a Ve. 120. § (3) bekezdés a) pontja alapján az ajánlóív iránti igény elválaszthatatlan része a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozat, mely kizárólag az Övjt. 8. §-ában foglaltak betartása esetén érvényes, e nyilatkozat tartalmát az ajánlóív benyújtásakor kell vizsgálnia a választási irodának.

Az igény benyújtását követően, amennyiben ez a helyzet fennáll, a választási iroda haladéktalanul, írásban tájékoztatja a jelöltként indulni szándékozó választópolgárt arról, hogy az NVR adatai szerint a benyújtott ajánlóív iránti igényén megjelölt jelölési fajtában már fogadott el jelölést, vagy nem ugyanazon településen, fővárosi kerületben kíván egyéni, polgármester-, illetve kompenzációs listás jelölést elfogadni, illetve, hogy az elfogadni kívánt egyéni-, polgármesterjelölés helye szerinti település nem abba a megyébe tartozik, ahol megyei listás jelölést már elfogadott. Mindezek alapján az igénylés ellentétes az Övjt. 8. §-ában foglaltakkal. Mivel az ajánlóív kiadása iránti igény az Övjt. 8. §-ának rendelkezéseibe ütközik, az ívek kiadására nincs lehetőség.

A helyi választási iroda jogellenes ajánlóív iránti igénylésről szóló tájékoztatása tartalmazza a jogszabályi tilalomba ütközés megjelölésén túl azt is, hogy többes jelölés elfogadása esetén mely jelölési fajtában és hol fogadott el a választópolgár már jelölést, míg az Övjt. 8. § (1) bekezdésének megsértése esetén azoknak a különböző településeknek, fővárosi kerületeknek, illetve megyének a felsorolását, ahol jelölést fogadott el, valamint azt, hogy e tájékoztatással összefüggésben a Ve. 210. § (1) bekezdése alapján kifogás nyújtható be a helyi választási bizottsághoz.

A választás tisztaságának elvébe, az Övjt. 8. §-ának és a Ve. 120. § (3) bekezdésének rendelkezéseibe ütközne, valamint adatvédelmi szempontból is rendkívül aggályos lenne az, ha a jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak az ajánlóív igénylésekor benyújtott, a jelölés elfogadásáról szóló nyilatkozatát a választási szervek nem vizsgálnák. Ez esetben oly módon válna az őt ajánló választópolgárok adatainak kezelőjévé, hogy – a többes jelölés elfogadása esetén – adatkezelésének célja valamelyik jelölése esetén nyilvánvalóan nem teljesül, valamint nyilatkozata a tételes jog rendelkezéseibe ütközik.

Budapest, 2014. július 29.

Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke

5/2014. NVB iránymutatás
az ajánlások ellenőrzésének egyes kérdéseiről

A Nemzeti Választási Bizottság a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 51. § (1) bekezdésében írt hatáskörében eljárva az alábbi iránymutatást adja ki:

1. Az ajánlások ellenőrzése során a teljes körű egyezés törvényi követelményének érvényre juttatása mellett a jelöltre, illetve a jelölő szervezetre leadott ajánlásban megnyilvánuló választópolgári akarat tiszteletben tartása érdekében érvényesnek kell elfogadni azokat az ajánlásokat, amelyeket az ajánlási szabályokat betartva gyűjtöttek, a választópolgár az ajánlóíven valamennyi adatát feltüntette és az alapján a választópolgár egyértelműen beazonosítható, de ajánlása adásakor egyes adataiban csekély mértékű eltérés tapasztalható az ajánlóíven a központi névjegyzék adataihoz képest, az alábbiak szerint:

- a) nem tüntette fel a neve mellett a „dr.” megjelölést, de azt a központi névjegyzék a nevével tartalmazza;
- b) feltüntette, de a központi névjegyzékben nem szerepel neve részeként az ifjabb, idősebb, özvegy előtag illetve ezen előtagok rövidítése;
- c) saját neve esetében a központi névjegyzékben szereplő több utóneve közül csak az egyiket tüntette fel;
- d) az anyja neve esetében annak a központi névjegyzékben szereplő több utóneve közül csak az egyiket tüntette fel;
- e) lakcíme településadatát rövidítve tüntette fel, de a település az ellenőrzés során egyértelműen beazonosítható (pl. Budapest-Bp., Debrecen-Db.) különös tekintettel a megadott postai irányítószámra;
- f) lakcímében a közterület elnevezését nem a magyar helyesírás szabályainak megfelelően tüntette fel (pl. Kossuth utca – Kosút utca), de a közterület elnevezése egyértelműen beazonosítható, vagy a közterület elnevezése megváltozott és a régi elnevezés szerint tüntette fel (pl.: Moszkva tér – Széll Kálmán tér);
- g) a közterület jellegét nem a központi névjegyzékben szereplő módon adta meg, de a megadott közterület jelleg azonos kategóriába tartozik (pl. út – útja – utca – körút, tér – tere – körtér, köz – köze, sor – ároksor – fasor), vagy a közterület jellegét a központi névjegyzéktől eltérően, rövidítve jelölte meg (pl. utca – u., körút – krt.).

2. A választási iroda által az ajánlások ellenőrzésének elvégzését követően a Ve. 127. § (3) bekezdése értelmében készített tájékoztatást az érintett egyéni jelöltként indulni szándékozó választópolgár és a jelöltet indítani kívánó jelölő szervezet képviselője akár az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság döntését megelőzően is jogosult megtekinteni, továbbá tájékoztatást kérhet az érvénytelennek tekintett ajánlásokat érintő érvénytelenségi okokról, azokkal összefüggésben észrevételekkel élhet. Másolat az ajánlóívekről ebben az esetben sem kérhető.

Az iránymutatás a Ve. alábbi rendelkezéseinek értelmezésére irányul:

„2. § (1) A választási eljárás szabályainak alkalmazása során érvényre kell juttatni a következő alapelveket:

(..)

f) a választási eljárás nyilvánossága.

(2) A választási szervek rendelkezésére álló adatok - törvényben megállapított kivétellel - nyilvánosak.”

„122. § (5) Az ajánlás nem vonható vissza.”

„125. § (1) A választási iroda az ajánlásokat ellenőrzi.

(2) Az ajánlások ellenőrzése során meg kell vizsgálni a 122. §-ban foglalt követelmények teljesülését, azonosítani kell az ajánló választópolgárt, meg kell állapítani, hogy rendelkezik-e választójoggal, továbbá meg kell állapítani, hogy az érvényes ajánlások száma eléri-e a jelöltséghez szükséges számot.

(3) Az ajánló választópolgár azonosítását és választójoga megállapítását az ajánlóíven feltüntetett adatainak a központi névjegyzék és a szavazóköri és választókerületek nyilvántartásának adataival való összevetésével kell elvégezni.”

„126. § Az ajánlás érvényes, ha

a) az ajánló választópolgár a szavazást megelőző negyvennyolcadik nap és az ajánlóív benyújtásának napja közötti bármely időpontban jogosult volt jelöltet ajánlani a választókerületben,

b) az ajánló választópolgár ajánlóíven feltüntetett adatai a központi névjegyzék adataival teljeskörűen megegyeznek,

c) az ajánlás megfelel a 122. §-ban foglalt követelményeknek.”

„127. § (1) Az ajánlások ellenőrzését a jelölt bejelentésétől számított három napon belül kell elvégezni.

(2) Az ajánlások tételes ellenőrzését nem kell tovább folytatni, ha bizonyossá válik, hogy az érvényes ajánlások száma eléri a jelöltséghez szükséges számot.

(3) Az ajánlások ellenőrzésének eredményéről a választási iroda tájékoztatja a jelölt nyilvántartásba vételére illetékes választási bizottságot.”

Indokolás

Magyarország Alaptörvénye XXIII. cikkében rendelkezik a választójogról. A polgárokat megillető választójog, mint alkotmányos alapjog érvényre juttatása, ennek keretében az egyértelműen megnyilvánuló választói akarat érvényre juttatásának elősegítése a választási eljárásban közreműködő választási szervek egyik alapvető feladata. A jelöltállítás feltételeként az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény 6. §-a 500 érvényes ajánlás összegyűjtését írja elő. Az ajánlás érvényességéhez nemcsak az egyértelműen kinyilvánított választópolgári akarat, hanem az akaratot kinyilvánító választópolgár egyértelmű beazonosítása is törvényi feltétel. A központi névjegyzékben szereplő adatok és az ajánlóívre rávezetett választópolgári adatok közötti teljes körű egyezés törvényi követelményét a Ve. a jelölő szervezet és/vagy a jelölt irányába megnyilvánuló választópolgári akarat-kijelentés egyértelműsége, illetve ellenőrizhetősége érdekében követeli meg. E rendelkezésnek azonban nem lehet célja az, hogy a választópolgári akarat érvényesülését a csekély mértékű részadat-eltérések miatt a választópolgár választási szervek általi egyértelmű beazonosítása esetén akadályozza. Mindennek különös nyomatékot ad az, hogy az ajánlás, mint választópolgári akaratnyilvánítás a Ve. 122. § (5) bekezdés értelmében nem is vonható vissza.

Ebből az értelmezésből kiindulva a Nemzeti Választási Bizottság a teljes körű egyezés követelménye körében elfogadhatónak tartja azokat az ajánlásokat, amelyeknél a központi névjegyzékben szereplő adatokhoz képest csekély mértékű részadat-eltérések tapasztalhatók.

Értelemszerűen nem teljesítik e törvényi követelményt és érvényesként nem fogadhatók el azok az ajánlások, ahol valamely adattípust egyáltalán nem, vagy jelentős eltéréssel, hiánnyal adnak meg (pl.: csak vezetéknevet tüntetnek fel, a személyi azonosító hiányos vagy pontatlan, a lakcímadat nem tartalmaz településnevet vagy házszámot, stb.). Jelen iránymutatás rendelkező részében tételesen megjelölt csekély mértékű eltérésekkel leadott ajánlások a választópolgár beazonosítása mellett széles körű személyes adatszolgáltatáson nyugvó akarat-kijelentést (a leendő jelölt támogatását) tartalmaznak.

A választási eljárás nyilvánosságának alapelvéből, valamint a Ve. 2. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezéséből következik, hogy a választási iroda az érintett, jelöltként indulni szándékozó választópolgár, illetve a jelölő szervezet képviselője részére biztosítja az ajánlások ellenőrzéséről készített iratokba való betekintés lehetőségét.

A Ve. 132. §-a alapján az illetékes választási bizottság a jelölt nyilvántartásba vételének eljárásában, a tényállás megállapítása során döntő mértékben támaszkodik a választási irodának a Ve. 127. § (3) bekezdése szerinti tájékoztatására. A Nemzeti Választási Bizottság álláspontja szerint a Ve. 43. § (2) bekezdése alapján, az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság eljárásában a választási iroda által adott tájékoztatáson túl más bizonyíték is felhasználható, így különösen az érintett jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak illetve a jelölő szervezet képviselőjének az ajánlások ellenőrzésének eredményével összefüggésében tett nyilatkozata is. A Ve. 43. § (5) bekezdése szerint a választási bizottság a bizonyítékokat egyenként és összességükben értékeli, melyen alapuló meggyőződése alapján állapítja meg a tényállást. Az érintett, jelöltként indulni szándékozó választópolgárnak illetve a jelölő szervezet képviselőjének az ajánlások ellenőrzése eredményével összefüggésében tett nyilatkozata a választási bizottság ezen döntésének meghozatalát segítheti elő.

Budapest, 2014. február 25.

Dr. Patyi András
a Nemzeti Választási Bizottság
elnöke